

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ
ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ
ਐਸ ਕੇ ਕਪੂਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ,]
NEOGY ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ
ਬਨਾਮ
ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ, - ਜਵਾਬਦੇਹ
1963 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ: 31-ਡੀ.
13 ਸਤੰਬਰ 1966 ਈ

ਮਾਈਨਜ਼ ਐਂਡ ਮਿਨਰਲਜ਼ (ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ) ਐਕਟ (1957 ਦਾ LXVII)—S. 30—ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮ (1949)—ਨਿਯਮ 28(1-A) ਅਤੇ 57(2)- ਦਾ ਘੇਰਾ— ਨੌਂ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ—ਕੀ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜਾਂ ਸਾਰੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ—ਵਿਧਾਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ—■ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ—ਕੀ ਹੋਰ ਕਾਰਕਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ—ਗਲਤੀ—ਕੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਚੰਗੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮਾਈਨਜ਼ ਐਂਡ ਮਿਨਰਲਜ਼ (ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ) ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 30 ਦੇ ਤਹਿਤ ਖੁਦ-ਬ-ਖੁਦ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਮਾਮਲਾ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਖਣਨ ਲੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮ, 1949 ਦੇ ਨਿਯਮ 28 (ਏ) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨੌਂ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੁੱਗਣ ਕਾਰਨ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਮੰਨੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮਾਂ, 1949 ਦੇ ਨਿਯਮ 28(1-ਏ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਨੌਂ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਖਣਨ ਦੀਆਂ ਲੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਫਾਈਲ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹੀ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰੋ ਪਰ ਸਾਰੇ ਦੱਸੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਨੰਗੇ ਪੜ੍ਹਨਾ ਹੀ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪੱਤਰ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹਟ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਗਲਤੀਆਂ ਦੇਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਗਲਤੀਆਂ, ਗਲਤੀਆਂ, ਭੁੱਲਾਂ ਅਤੇ ਗਲਤ ਛਾਪਾਂ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਸਧਾਰਨ ਹਾਲਾਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਦੇ ਸਖ਼ਤ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸੁਧਾਰ ਹੀ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਤਰੀਕਾ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਹ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਾਨਯੋਗ ਅਦਾਲਤ 30 ਨਵੰਬਰ, 1962 (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਏ) ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ

ਅਰਜ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜੋ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ, ਮਿਤੀ 20 ਨਵੰਬਰ, 1959 (ਅਨੇਕਚਰ ਬੀ) ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੂੰ ਢੁਕਵਾਂ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।

ਐਨ ਸੀ ਚੈਟਰਜੀ, ਏ ਕੇ ਨਾਗ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਐਸ ਐਨ ਸ਼ੰਕਰ, ਐਨ ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸ ਰਾਓ ਦੇ ਨਾਲ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਅਤੇ ਬੀ ਆਰ ਐਲ ਅਯੰਗਰ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਐਸ ਕੇ ਮਹਿਤਾ ਅਤੇ ਕੇਆਰ ਗੁਪਤਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਦਖਲ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਹੁਕਮ

ਕਪੂਰ, ਜੇ.—20 ਨਵੰਬਰ, 1959 ਨੂੰ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮ, 1949 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 1949 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਨਿਯਮ 67 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੱਤਾ ਦੀ ਕਥਿਤ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਤਹਿਸੀਲ ਰਘੂਰਾਜਨਗਰ ਵਿੱਚ ਕੁਲਕਾਰੀਆ ਅਤੇ ਅਮੂਆ ਦੇ ਪੂਰੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸੰਭਾਵੀ ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਜਾਂ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ-ਗ੍ਰਾਂਟ ਕਰਨ ਲਈ ਗੈਰਜ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹਨ। ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੁਲਕਾਰੀਆ ਹਿੱਲ ਖੇਤਰ ਨੂੰ 8 ਬਲਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਮੂਆ ਹਿੱਲ ਖੇਤਰ ਨੂੰ 14 ਬਲਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਬਲਾਕ ਲਈ ਸੰਭਾਵਿਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਂ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਲਈ ਵੱਖਰੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 30 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਨੋਟਿਸ. ਇਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ 26 ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ 5 ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸੰਭਾਵਿਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਂ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਸਨ। ਦਰਖਾਸਤਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ 1949 ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 28(1-ਏ) ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨੌਂ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ 21 ਸਤੰਬਰ, 1960 ਨੂੰ ਸਮਾਪਤ ਹੋ ਗਈ। 31 ਮਈ, 1961 ਨੂੰ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇੱਕ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜੋ ਸੀ. ਨੇ ਸਾਰੇ 26 ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਸਮੇਤ ਸਾਰੀਆਂ 26 ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। » ਉਕਤ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਆਧਾਰ ਇਹ ਸੀ ਕਿ "ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਆਰਥਿਕ ਬਲਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ।" ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਰੀ-ਗ੍ਰਾਂਟ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ"। 27 ਜਨਵਰੀ, 1961 ਨੂੰ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ (ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਅਨੁਸੂਚੀ 'ਡੀ') ਦੇਣ ਲਈ ਨਵੀਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਵੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਆਰਥਿਕ ਬਲਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 6 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1962 ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੰਚਾਰ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਪ੍ਰਸਤਾਵ 'ਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਲਈ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੰਚਾਰ. ਉਥੇ ਇਹ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: -

“ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮਾਈਨ ਐਂਡ ਮਿਨਰਲਜ਼ (ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ) ਐਕਟ, 1957 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 11 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਕੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਨੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ, ਮਿਤੀ 20 ਨਵੰਬਰ, 1959 ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ (ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਖਾਸ ਬਲਾਕਾਂ ਲਈ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤੇ ਪੂਰੇ ਖੇਤਰ ਲਈ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਹੋਵੇ) ਅਤੇ 30 ਸਤੰਬਰ, 1962 ਤੱਕ ਅੰਤਮ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ "।

ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ 6 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1962 ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਬਲਾਕ ਜਾਂ ਪੂਰੇ ਖੇਤਰ ਲਈ ਵੱਖਰੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹਰੇਕ ਬਲਾਕ ਲਈ ਵੱਖਰੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਮੰਗੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਪੱਤਰ ਬਾਰੇ ਸ੍ਰੀ ਸ਼ੰਕਰ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਨੀਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 20 ਨਵੰਬਰ, 1959 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਬਲਾਕ ਲਈ ਵੱਖਰੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਮੰਗੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ 24

ਅਪ੍ਰੈਲ, 1962 ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਭੇਜੀਆਂ ਅਤੇ 2 ਮਈ, 1962 ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮਿਤੀ 30 ਨਵੰਬਰ, 1962 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੁਕਮ, ਮਿਤੀ 16 ਸਤੰਬਰ, 1961 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ “ਕੁਲਕਾਰੀਆ ਪਹਾੜੀ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਕੇ। ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ (ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ) ਐਕਟ, 1957, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ, ਮਿਤੀ 20 ਨਵੰਬਰ, 1959 ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਗੇੜ ਲਈ ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ (ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਖਾਸ ਬਲਾਕਾਂ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪੂਰੇ ਖੇਤਰ ਲਈ ਅਤੇ ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮ, 1960 ਦੇ ਨਿਯਮ 54 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ) ਅਤੇ 31 ਜਨਵਰੀ, 1963 ਤੱਕ ਅੰਤਮ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੱਤਰ ਮਿਤੀ 6 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1962 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸਦਾ ਉੱਪਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸ਼੍ਰੀ ਚੈਟਰਜੀ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮਿਤੀ 30 ਨਵੰਬਰ, 1962 ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕਰੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 20 ਨਵੰਬਰ, ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। 1959, ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸਮੀਖਿਆ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਉਸ ਦਾ ਕੇਸ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਹੋਰ ਧਿਰ, ਅਰਥਾਤ, ਮੈਸਰ ਲੱਛੀ ਲਾਲ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ, ਨੇ ਇੱਕ ਰੀਵਿਊ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੋਰ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕੇ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ 1949 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 28 (1-ਏ) ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ 24 ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਨੌਂ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ 'ਤੇ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਜਾਂ ਸਮੀਖਿਆ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੀ ਚੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਦਾ ਟੀਕਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਸੀ ਜੋ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਰ ਗਈ ਸੀ। ਮਿਸਟਰ ਅਯੰਗਰ, ਮੇਸਰਸ ਲੱਛੀ ਲਾਲ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ, ਦਖਲ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ, ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਚੈਟਰਜੀ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਹ ਕਹਿਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 11 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਕੱਲੀ ਮੈਸਰਸ ਲੱਛੀ ਲਾਲ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਹੀ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮਾਈਨਿੰਗ ਐਂਡ ਮਿਨਰਲਜ਼ (ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ) ਐਕਟ, 1957 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਐਕਟ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਮਿਸਟਰ ਸ਼ੰਕਰ, ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਚੈਟਰਜੀ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ: -

(1) 1949 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 57(2) ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਇਨਕਾਰ ਸਿਰਫ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਮੀਖਿਆ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਾਰੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿ ਉਕਤ 24 ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਦੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ, ਉਦੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿੰਦਾ ਸਨ ਜਦੋਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਣਗੌਲਿਆ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ।

(2) ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 30 ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਲਈ ਸੰਪੂਰਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਧਾਰਾ 30 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੀ ਆਪਣੀ ਗਤੀ,

ਅਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕਰੇ। ਉਹ ਅੱਗੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੀ ਕੁਝ ਜਾਇਜ਼ਤਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣੇ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ 24 ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਣਿਆ ਜਦੋਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ। 6 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1962 ਦੇ ਆਪਣੇ ਪੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ (ਅਨੁਸੂਚੀ 'ਜੀ')।

(3) ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਮਿਤੀ 27 ਜਨਵਰੀ 1961 ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵੈਧ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨਿਯਮ 67 ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕਿਸੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਮਿਸਟਰ ਸ਼ੰਕਰ ਨੇ ਦੇਵ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਮੰਨੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਇਨਕਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ (1), ਚੌਧਰੀ, ਜੇ., ਨੇ ਦੇਖਿਆ: -

“ਅੱਗੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਦਲੀਲ ਉਲਝਣ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 57(2) ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਯਮ 28(1-ਏ) ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ, ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੌਂ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪਰ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਸਿਰਫ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਸਮੀਖਿਆ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਇੱਕ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਲੈਣ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਬੇਲੋੜੀ ਉਡੀਕ ਨਾ ਕਰਨੀ ਪਵੇ। ਉਸਦੀ ਅਰਜ਼ੀ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ, ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਨੌਂ ਮਹੀਨੇ ਬੀਤ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ. ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਨੌਂ ਮਹੀਨੇ ਬੀਤ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

ਨਿਯਮ 57(2) ਵਿੱਚ 'ਇਨਕਾਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ' ਸ਼ਬਦ ਸਿਰਫ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਮੀਖਿਆ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਨਿਯਮ 28 (1-ਏ) ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸ੍ਰੀ ਚੈਟਰਜੀ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇਹ, ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਪਹਿਲਾ ਵਿਵਾਦ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੈਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣਾ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਚੈਟਰਜੀ ਸਹੀ ਹਨ ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਨੌਂ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸਮੀਖਿਆ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਬਲਕਿ 1949 ਦੇ ਸਾਰੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ੰਕਰ ਦੀ ਦਲੀਲ ਸਹੀ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਨਿਯਮ 57(2) ਵਿੱਚ “ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ” ਦੀ ਬਜਾਏ “ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ” ਪੜ੍ਹਨਾ ਪੈਂਦਾ। ਮੈਂ ਨਿਯਮ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ। ਸੁਝਾਏ ਗਏ ਬਦਲਾਅ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ- (1) ਸ਼ਬਦ "ਇਹ ਨਿਯਮ" ਇੱਕ ਗਲਤੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ (2) ਬਹੁਵਚਨ "ਇਹ" ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ ਕਿ ਮੰਨੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਇਨਕਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਰਿਬਟ ਸਿਰਫ ਨਿਯਮ 57 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਪਰ ਸਮੀਖਿਆ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਨਿਯਮ ਵੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ (1) ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਗਲਤੀਆਂ ਦੇਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਗਲਤੀਆਂ, ਗਲਤੀਆਂ, ਭੁੱਲਾਂ ਅਤੇ ਗਲਤ ਛਾਪਾਂ ਦੇ

ਸੁਧਾਰ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਸਧਾਰਨ ਹਾਲਾਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਦੇ ਸਖ਼ਤ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸੁਧਾਰ ਹੀ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਤਰੀਕਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸੁਝਾਅ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸਾਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਦੂਰ ਜਾਣ ਜਾਂ ਇਸਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸਦਾ ਨੰਗੇ ਪੜ੍ਹਨਾ ਹੀ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਆਖਿਆ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪੱਤਰ ਤੋਂ ਹਟ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੇਰੇ ਲਈ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਲਈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਜੇਕਰ ਇਨਕਾਰ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਸਮੀਖਿਆ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਰਾਜ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਚੱਲਣ ਲੱਗ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਜੇਕਰ ਨੌਂ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਬਿਨੈਕਾਰ ਸਮੀਖਿਆ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਜੇ ਵੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਹੋਰ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਕਦੇ ਵੀ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ 1960 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 24 ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 24 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (1) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਿਪਟਾਰਾ ਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। 1960 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 25 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਫੀਸ ਨੂੰ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਪਸ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ 24(3) ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਪਟਨਾ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰਦੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਸਲ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ੰਕਰ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਨਿਯਮ 57 ਦੇ ਅਧੀਨ ਡੀਮਡ ਇਨਕਾਰ ਸਾਰੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਤਾਂ "ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਅਸਫਲਤਾ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ, ਸ਼ਬਦ ਜੋੜਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਮਿਆਦ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਦੇ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਕੇਸ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿਓ", ਕਿਉਂਕਿ, ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਪੀੜਤ ਵਿਅਕਤੀ, ਨਿਯਮ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 57 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (1) ਵਿੱਚ ਆਰਡਰ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। . ਇਹੀ ਉਦੇਸ਼ 1960 ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 54 ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇ ਜੋੜ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 28 ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਇਨਕਾਰ ਸਾਰੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਸਮੀਖਿਆ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਤਜਰਬੇ ਪ੍ਰਤੀ ਮੇਰੇ ਸਤਿਕਾਰ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਅਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਹ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ 24 ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਨੌਂ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੁੱਗਣ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਮੰਨੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਪਰ, ਇਕੱਲੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ,

ਕਿਉਂਕਿ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 30 ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ 24 ਦਰਖਾਸਤਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਉਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮਿਤੀ 20 ਨਵੰਬਰ, 1959 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ 'ਤੇ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਹਰੇਕ ਬਲਾਕ ਲਈ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਮੰਗਣ ਵਾਲੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਸਾਰੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੇ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇੱਕ ਬਲਾਕ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤੇ ਪੂਰੇ ਖੇਤਰ ਲਈ। ਇਹ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 30 ਦੇ ਤਹਿਤ ਖੁਦ-ਬ-ਖੁਦ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 24 ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਖਾਰਜ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਦਾ ਚੰਗਾ ਕਾਰਨ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਅਯੰਗਰ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਧਾਰਾ 30 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਕੇਵਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹਨ, ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 30 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੇ।

ਸ੍ਰੀ ਸ਼ੰਕਰ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਹੈ। ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਭਾਈਵਾਲ, ਮਿਸਟਰ ਨਿਓਰੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਹੇਊ ਫਰਮ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੀ ਜਾਂ ਪੁਰਾਣੀ ਫਰਮ ਜਿਸ ਨੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਜਾਰੀ ਰਹੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਨੁਕਤਿਆਂ 'ਤੇ ਮੇਰੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ।

ਇਸ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਸ਼ੰਕਰ ਦੀ ਤੀਜੀ ਦਲੀਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਮਿਤੀ 27 ਜਨਵਰੀ, 1961 ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਅਰਜ਼ੀ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

Jatinder Singh, Translator

ਡਿਸਕਲੇਮਰ (ਬੇਦਾਅਵਾ):—ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ । ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਕ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।